

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Namanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 5.

V Ljubljani, 2. marca 1893.

Letnik VI.

Kaj je novega po svetu?

Dné 18. februarja je minulo 40 let, ko je neki zlobnež napal na Dunaju našega cesarja, ter ga sunil z nožem za vrat, ko se je sprehajal. Cesar se je hitro obrnil, potegnil sabljo, jednako tudi njegov spremljevalec, ter se branil, dokler niso ljudje prihiteli in zvezali hudobneža. V zahvalo za to rešitev se je sezidala krasna cerkev na čast Odrešeniku ali „votivna cerkev“. Se čez 40 let se spominjamo tega dogodka hvaležni Bogu, da je milostno takrat rešil cesarja ter ga nam ohranil res očeta do današnjega dné. Kedor vé, koliko slabše bi se nam katoličanom godilo v Avstriji, ko bi ne imeli tako dobrega cesarja, tak umé, zakaj katoličani tako iskreno prosimo Boga, naj nam še dolgo let ohrani cesarja — očeta Franca Jožefa! — V državnem zboru je poslanec Robič govoril o šoli. Omenjal je, koliko milijonov stanejo danes šole davkoplačevalce, a vendar nimajo take šole, kakor bi jo radi imeli. Mi Slovenci zahtevamo versko šolo, ker vemo, da le taka šola kaj velja, kjer ima Jezus prvo in glavno besedo. V tem smislu je tudi poslanec Robič zahteval versko šolo. Slovenci pa tudi nimamo povsod šole s slovenskim učnim jezikom. Na stotine slovenskih otrok tlači in sili se vzlasti v Ljubljani, po Koroškem, Štajarskem in Primorskem v nemške in laške ljudske šole. Tudi nekateri slovenski stariši so tako kratkovidni, da svojo otroke silijo v take šole, češ: se bo nemško ali laško naučil! — Takemu lahko rečemo: Nič se ne bo naučil, pač pa bo taostal v vsem, zlasti pa v krščanskem nauku. Slovenske šole za slovenske otroke, tako zahteva pravica, in do tega mora priti. — Grof Hohenwart, načelnik zveze krščanskih poslancev, med katerimi so tudi naši slovenski, vatopil je nedavno v sedemdeseto leto. Srečo so mu voščili ob tej priliki poslanci in razna društva, tudi papež so mu čestitali. — Slovenci, vzlasti Gorenjci, katere zastopa grof Hohenwart v državnem zboru, smemo biti veseli tako vplivnega poslanca. V verskem in naroduem oziru bi si pri njim želeli malo več ognja, toda kdor po-

zna v tem oziru žalostne razmere na Dunaju, izgovarjal bode lahko grofa Hohenwarta, ki se v prvi vrsti ozira na stvari, kakoršne so. — Slovenski poslanci v državnem zboru so prosili, naj se dovoli kaj denarja v pomoč prebivalcem onih krajev na Kranjskem, kjer je bila lani slaba letina. Upanje je, da bo vlada dovolila neko svoto zato; želimo le, da se pozvedovanje kmalu dovrši in prepotrebni reveži dobé kaj podpore. — Na Ogerskem se tudi vzbujajo katoličani. Sklicali so v Edenburgu katoliški shod, ki se je prav lepó izyršil. Zadnji čas pa je že tudi, da se vzdramijo katoličani na Ogerskem, sicer bota ondi gospodovala le jud in kalvinec. — Na Francoskem so nekaj sleparjev zaradi goljušije pri kopanju prekopa v Panami zaprli za nekaj let v ječo. Toda tistim, ki so največ krivi teh sleparij, pri katerih je ljudstvo okradeno več kakor za 500 milijonov goldinarjev, se ni nič zgodilo; ti so ohranili svoje milijone in svojo čast kot ministri in poslanci. Večinoma vsi ti sleparji so brezverci in frajmaurari, brez poštenja in brez vesti. Tako delajo liberalci povsod s premoženjem ljudstva, zato gorje ljudstvu, kateremu gospodarijo liberalci! Slovenci, pazite, da tudi vas ne dobé liberalci pod nož! — Na Nemškem hočejo zopet imeti novih milijonov za vojake, pa v državnem zboru se jim trda godi za večino. Poslanci se bojé ljudstva, ki že sedaj omaguje pod težo davkov in se branijo glasovati za nova bremena. Vlada pravi, da bo razgnala poslance in razpisala nove volitve, če od sedanjih poslancev ne dobi zahtevanih denarjev. Najhujša rana za naše čase so strašni davki za vojake. Najbolj čvrste ljudi za delo jemljejo v vojake in oče, kateremu vzamejo sina, da ne more obdelovati svojega posestva, mora še za vojake plačevati davek. In zakaj vse to? Zato, ker so države brezbožne. Bog, vera, vest, pravica, to vse se je zavrlo in sedaj vlada samo pest, moč! Kdor je hujši, tisti ima pravico za-se! Včasih se je reklo: Naša pomoč je v imenu Gospodovem, božjem; sedaj pa velja: Naša moč je v

bajonetih in kanonih! Pa ta moč je piškava in nezanesljiva, zakaj bajoneti in kanoni so tako narejeni, da se tudi lahko obrnejo proti tistemu, ki si jih je oskrbel za svoje varstvo. Brez Boga in brez vere gré vse rakovo pot. Zato bodo tisti, ki dandanes širijo nevero med ljudi, ravno tako klicali v sili Boga na pomoč, kakor so ga rovarji v francoski prekuciji pred sto leti, ko so videli, da bo šlo vse v nič, ako bodo nadaljevali svoje brezversko delo. Dal Bog, da bi dandanes ne bilo prepozno! — *Bolgarski knez Ferdinand* se je zaročil s princesinjo Marijo Ludoviko Bourbonsko, hčerjo vojvode Parmškega. Pri tem pa se je skazal vernega katoličana. Bolgari so namreč razkolniki, knez Ferdinand pa je katoliške vere. Bolgarska ustava pa je velevala, da mora biti njegov naslednik tiste vere, kakor so Bolgari, torej razkolnik. Knez

Ferdinand pa ni hotel v to privoliti; dosegel je, da so spremenili ustavo in da sme sedaj tudi njegov naslednik biti katoličan. To je možko od kneza Ferdinanda, da ni za bolgarsko krono ni hotel pahniti svojih otrok, če mu jih Bog dá, v razkol, ampak da jim je zagotovil edino zveličalno katoliško vero. Vsak katoličan se mora tega veseliti. Vseč pa to ni bilo časniku „Slov. Narodu“, ki je radi tega levite bral knezu Ferdinandu. Lep tak časniki in vendar „Narod“ in „Rodoljub“ vedno vpijeta, kako sta katoliška; pri vsaki priliki pa potaše „Narod“ svoje roge, „Rodoljub“ pa svoje rožičke, ker tako najbolje kaže. „Narod“ sme povedati na vsa usta, „Rodoljub“ pa mora bolj varno stopati, ker sicer, ko bi precej tudi on pokazal roge, bi ga mnogi spoznali, katere sedaj slepi s strojo takovo nedolžnostjo!

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Št. Gotarda se nam piše: Komaj se je nekoliko plegla zima, če tudi imamo še obilno snega, ki je bila letos izvanredno huda — zlasti so nam delali veliko nadlogo zameti, ki so bili na nekaterih krajih za moča visoki — že nas je napadla druga še večja nadloga, namreč bolezen. Precej po novem letu razsajala je davica, sedaj pa škrlatinka, ki je zlasti tistim smrtonosna, ki so od davice ozdraveli, pa so se potem zopet prehladili. Po nekaterih hišah po trije ali štirje bolni ležijo, zdravniške pomoči ni blizu,

zato jih veliko umrje; v eni družini so trije zaporedoma umrli, bilo je žalostno videti, eden je na parih letal, eden je umiral in enemu je ravno tedaj dušni pastir sakrament sv. olja dèhl. Sedaj, ko je tudi v šolskem selpopju otrok umrl, je e. kr. okr. glavarstvo zahtevalo, da se mora s šolo prenehati do 4. marca, ako pa tedaj še bolezen ne preneha, naj se tudi tedaj še šola ne prične. Tudi tu smo, kolikor je bilo v naših slabih močeh mogoče, slovesno obhajali 50letnico sv. Očeta. Predvečer je slovesno

Listek.

Na breznu.

Prepričan sem, da bo marsikdo prebravši to pripoved — ali kako bi nazival ta sestavek — zmajal z glavo in dejal: »Ta je pa že bosa.« Ne zamerim nikomur; zakaj stvar je res malo henaravna in na prvi hip skoro neverjetna, ali nemogoča pa ni. Ljudi, ki so bili svedoki dogodka, o katerem vam hočem poročati, in kateri bi mi mogli pričati, žalibog že krije zemlja; pismenih dokazov, s katerimi bi se dala podpreti verjetnost in resničnost tega čudnega dogodka, pa tudi nimam na razpolago in bi jih najbrže nikjer ne dobil, ako bi jih tudi po dnevu iskal z lučjo. A kaj zato! Povem vam vse brez zavijanja in pačenja resnice, kar in kakor sem zvedel na lanskim orožnih vajah iz ust priprostega kraskega ljudstva.

Pri hiši namreč, kjer je bila nastanjena stotnijska pisarna, se pravi »na breznu«, in to radi male, plitve kottline, ki ni daleč od poslopja. Globoka je ta kotlina komaj poldrugi meter, široka pa toliko, da bi jo dober telovadeč preskočil za silo. Meni se je nekako nerazumljivo zdelo, kako da bi mogli tako jamico imenovati brezno, ker miu ni čisto nič podobna. In kakor ima večina ljudi, ako ne vsi, to slabost, da hočejo vsaki reči vedeti uzrok, zakaj in od kod to, tako sem tudi

jaz čutil v sebi ta nagon ter jel popraševati in poizvedavati pri ljudeh, bi se li ne dalo kaj natančnejšega srediti o tem breznu. Slutnja me ni varala. Dognal sem to-le.

Konec pretečenega in v začetku sedanjega stoletja je gospodaril tu, kjer se pravi »na breznu«, silno lakomen in zelo skop človek; — nek osemdesetletni starček mi je zatrjeval, da ga je poznal še osebno. — Ničel mu ni drugače rekel, kakor Skakljavec; pač zato, ker je bil baje precej živahen in uren ter je imel navado prav hitro hoditi. Manjkalo mu ni ničesa družega, kakor zmernosti, ali rekel bi boljše zadostnosti. Imel je čedno in prostorno pohištvo, kakoršno se vidi še dan danes, obširno posestvo; vrh tega pa še lepe svote suhega denarja v hranilnici. A navzlic temu je bil vedno kaj borno oblečen, kakor da bi bil Bog ve kak siromak; niti najpotrebnejšega si ni privoščil. Znano pa je, da skopost s kupom raste. Čim več je imel, tem bolj hlastno je spravljaj skupaj. Na svetu je že tako, da veliko se imajo ljudje kedaj, le dosti nikoli. V sredstvih ni bil posebno izbircen; so bila-li počemna ali ne, za to se njegova kósmata vest ni dosti brigala.

A že pregovor pravi: »Kdor nima mere, nima vere.« In res, po krivem priseči, to je bilo Skakljavcu toliko, kakor enkrat dim spustiti skozi nos. Nek dertipen ostir je pravil o njem, da si je nekoč izposodil lesene vile pri sosedu, in ko jih je prinesel nazaj, je bil en roglj odlomljen; — na posodi se nič ne izboljša. — Gospodar seveda zahteva od Skakljavca, naj dà vile

zvonjenje naznanjevalo za celo katoliško cerkev imeniten dogodek, zvonik in cerkvi sosedne hiše so bile razsvetljene, namreč župnišče, šola in županova hiša; posebno pa so verni pokazali udanost do sv. Očeta, ker so te dni v njihovi namen prejemali sv. sakramente. Od vseh krajev, kakor se bere po časopisih, pošiljajo občine vdanostne izjave prevzvišenemu knezoškofu, le po črnem grabnu je vse tibo — radovedni smo, ali se bo kdo občinskih odbornikov vzdramil in predlagal tako izjavo.

S Koroškega, dné 25. febr. (Raznoterosti.)
 Povsod se je praznovala petdesetletnica slavnega škofovanja papeža Leona XIII. jako slovesno. Zlasti Kranjci odlikovali so se, in dvomim, da bi se bila ta izvanredna slavnost kje v Avstriji tako sijajno obhajala, nego na Kranjskem! Slava! — A kako tiho je ostalo na Koroškem! Pravijo, da je Koroška najliberalnejša dežela Avstrije. Da je res tako, pokazala je i papeževa slavnost. Noben urad ali občinski zastop se ni ganil ali sprotil kako izjavo, kajti kaj se zmenijo naši nemčurski liberalci za sv. očeta, glavarja sv. katoliške cerkve! Le v Celovcu se je slavnost nekoliko obhajala. Dopoldne so imeli mil. gosp. knezoškof dr. J. Kahn v stolni cerkvi slovesno pridigo o sv. očetu in slutili veliko sv. mašo. Zvečer so napravila nekatera tukajšnja katoliška društva v rokodelskem domu slavnosten shod. Govoril je beljaški dekan č. g. G. Bittner in so se predstavljale štiri žive podobe iz življenja papeževga. Slava papežu Leonu!

Koroški deželni odbor, ki ob vsaki priliki pokaže svoje neprijateljstvo do Slovencev, je izdal ukaz, da se

popraviti na svoje stroške. Ali ta se roti in pridruša, da je vile že zlomljene dobil v roke, da ni nič dolžan, kratko, ker se nista mogla pobotati, je prišla ta malenkost pred sodišče. Skakljavec je tu baje izjavil: »Prvič on ni meni nikakih vil posodil; drugič so bile vile že zlomljene, ko sem jih dobil v roke; tretjič so bile cele, ko sem jih prinesel nazaj. Na to troje lahko prisežem.« Tak je bil torej ta poštenjak.

Med drugimi dobrimi in slabimi lastnostimi je imel tudi to, da je rad mejnike prestavljal; kajpada na škodo svojih mejašev. Pri tem poslu je bil menda posebno spreten; nihče mu ni z lahka prisel na sled. Vsako leto je na ta krivičen način razširil nekoliko svoje posestvo, če tudi le za spoznanje, ali s časoma se je pa le precej poznalo. »A vsaka povodenj«, pravijo, »se uteče.« I Skakljavec je slednjič naletel, da nikdar takega.

Vrt okrog njegove hiše se je namreč zdel njegovi brezmejni nenasitljivosti veliko premajhen. Zato sklene, ne bodi len, polagoma si prisvojiti kos sosedovega. Bliznji sosed njegov, pošten in miroljuben človek, dalj časa ni črnil nikake besedice na to početje, bodisi, da ni zapazil, kako se mejniki po malem pomikajo v njegov vrt, bodisi, da se ni maral pričati z jezičnim in pravdoželjnim Skakljavcem; to bi bilo tem gotoveje, ker so si bili botrina, in si je pač mislil: »Kjer se botrina krega, tam zemlja križem poka.«

Ali ko Skakljavec le ne odneha širiti svojega vrta, čez nekaj let sosedu le zmanjka potrpežljivosti. Nekega

občinski zastopi ne smejo posluževati slovenskega jezika, kadar dopisujejo drugim uradom. Vidi se zopet, da Slovence poznajo le, kadar mu je odrajtati krvni in denarni davek, a nikdar mu nečejo nasprotniki pripoznati pravice, ki mu grede po postavi! Njih želja in prizadevanje je, da bodi in ostani Slovence vedno uboga para, ki dela tlako oholim Nemcem! —m—

Iz Dobrievasi na Koroškem, 3. jan. Prav srčno se veselim s teboj, dragi „Domoljub“, da si dobil zopet nekaj novih naročnikov v naredni Podjurski dolini. Pa tudi ni drugače mogoče, kajti vsled nizke cene, poljudne pisave, ter mičnih, podučljivih povestit, se na mah prikupi vsakemu.

Želim, da se vedno bolj zbirajo koroški Slovenci ter se zavedajo svoje narodnosti in svojih pravic, to nam pričajo po mnogobrojnih vdeležbah pri zborovanjih in veselicah, koje prirejajo slavne podružnice sv. Cirila in Metoda.

Tudi v nedeljo 26. januarija se je sijajno izvršila veselica, katero je ta dan priredila delavna podružnica za Priblovas v Dobrievasi. Po končanem zborovanji je izvrstno lepo in našim razmeram primerno govoril č. g. kapelan Bayer. Slava mu! — Za tem so vrli naši sosedni farani iz Škocijana izborna predstavljali „Sv. trije kralji iz jutrovih dežel“ in potem nas zabavali z lepim petjem. — Hvala jim.

Ljudstva se je vse trlo, da vkljub velikemu prostoru jih mnogo ni imelo kam več sesti. Sam gospod okrajni glavar iz Velikovca je počastil shod s svojo navzočnostjo,

dne, ko Skakljavec ravno kos pri meji, stopi sosed resnega in odločnega obraza k njemu in mu reče: »Veš kaj, Skakljavec, čeravno smo si botri, tega pa vender ne morem trpeti, da bi mi ti vedno bolj v moj svet lezel.« Skakljavec vzraste kakor petelin na dvorišču, trešči koso ob tla in zareži nad ubogim sosedom: »Ka-aj, jaz da bi lezel v tvoj svet! Maram zanj! Mrcina grda, kake se znebi! Lažnik, opravilivec, obrekovalec, še eno tako mi zini, pa te grem takoj tožit in zaprt boš, da boš rumen, kakor tvoj sv. Florijan na zidu, pa še pot mi boš plačal.« »Nikar se ne jezi, ljubi moj«, odvrne sosed mirno; »saj se poznamo. Nekdaj je šla meja tam od une-le bruske naravnost čez štor do tega plotu, sedaj je pa zgornji mejnik skoro za cel sežen sem premaknen.« »Ako sem jaz kak mejnik le za toliko prestavil«, pravi Skakljavec, »kolikor je za nohtom črnega, naj se pri tej priči v tla vderem...« Komaj izgovori, kakor bi trenil, se začuje neko hobenje pod zemljo in Skakljavec zgine s površja. Zemlja ga je požrla. Sosedu so kar laže stopili po koncu, ves osupnen je stal kraj odprtine kakor okamenel in mislil je, če je sploh mogel kaj misliti, da se je Skakljavec živ pogreznil v pekel. Tako hudo venderle ni bilo.

Nakrat začuje se iz prepada: »Peter, Peter, ali slisis? Lepo te prosim, pomagaj! Reši me, potegni me ven! Prestavil sem mejnik, da; pa ves svet ti dam nazaj in se malo mojega po vrhu. Za pet Kristovih ran te prosim, potegni me ven!« Sosed Peter pristopi bliže, da se

kot vladoi zastopnik. Prepričal se je lahko, da se na naših shodih ne ljudstvo hujša, kakor to trdijo naši nasprotniki, marveč ravno nasprotno, da se podučuje ljubiti in spoštovati tudi druge narode, tudi svoje nasprotnike in one, ki nas preganjajo, kakor je to povedal mnogozaslužni gospod kaplan Dobrilevaški in da mi hočemo le to, kar imajo drugi narodi, enake pravice ter šole na katoliško-narodni podlagi.

Iz istre 22. februarja. Tudi v poreški škofiji se je praznovala slavnost škofovske petdesetletnice sv. Očeta z vso mogočo slovesnostjo. Mil. gospod škof zapovedal je s posebno okrožnico do vsega duhovenstva, da se ima v ta namen obhajati v vseh župnih cerkvah po celi škofiji tridnevnic, vsaki dan s primernim govorom, pri izpostavljenem sv. Rešnjem Telesu naj se molí rožni venec z litanijami in blagoslovom, v nedeljo pa z zahvalno pesmijo. Videlo se je, kako so župnije ena z drugo med seboj tekmovala, katera bo bolj slovesno praznovala to slavnost. V župni cerkvi sv. Martina, ki je ena največjih v škofiji, je bilo kar natlačeno vernega ljudstva, ki je tako goreče molilo in prosilo, da bi nam dobri Bog poživil in ohranil

velikega papeža Leona XIII. že mnoga leta. Veliko je pripomogel t-j slavnosti v imenovaní župniji gospod župar Marin Belušić, ki je pri vseh cerkvenih slavnostih denar roka gosp. župniku. V bližnjem mestu Labinu (Albona) je pa v nedeljo zvečer med pokanjem topičev, pri izpostavljenem, okrašenem in razsvitljenem kipu Leona XIII. pred župno cerkvijo svirala mestna godba papeževu himno in več drugih komadov. Ljudstva domačega in od drugih krajev bilo je toliko, da se je vse trlo, katero je te dni pošiljalo Večnemu svoje molitve za svetega Očeta. Hvala Bogu, pri nas še nimamo tistega razumnístra, ali bolje rečeno tistega očeta, ki bi pri vsaki priliki prikladal bres sv. Očetu, škofom in duhovenstvu, čeravno je pred nekoliko časom hedil tudi okoli nas neki ljubljanski agent banke Slavije, ter povsod blatil prevziščenega ljubljanskega knezoškofa in črnil mlado duhovenstvo kranjsko. Imenovani in raznamenovani pritlikovec je strahovito udihal po katol. shodu, „Slovencu“ in vsem, kar po katoliškem diši. Ako se prikaže še kdaj v naše kraje taka razumníša „avša“, mu bomo posvetili s srčevo slamo, in mu dali slovo za vselej.

Cerkev in šola.

Papeževa slavnost.

Slavno in veličastno se je vršila po širnem svetu škofovska petdesetletnica Leona XIII. Časniki iz najraz-

prepriča, ali res Skakljavec govori, ali le morebiti njegov duh upije iz brezna. In glej! na dnu jame, kake štiri seznje globoko, stoji skupuh nepoškodovan, a tresoč se kakor šiba na vodi steguje dolge roke kvisku po rešitvi. Peter, dober in usmiljen človek, ni vedel ali bi se smejal in malo ponagajal lakomnemu sosedu ali kaj bi počel. A vendar hitro skoči po lestvo in jo spusti v prepad. Bled kakor smrt prileze Skakljavec zopet na površje trepetajoč na vseh udih, da bi mu kmalo kosti popokale.

Ostal je mož beseda in postavil mejnike na prvotno mesto, ter sosedu v denarjih povrnil že storjeno škodo. Sploh od tega dne je postal ves drug človek. Spomin na ta strašen dogodek, da bi bil namreč kmalo živ moral v pekel, mu je pregnal stalno vsako hrepenenje po tujem blagu.

Ne bom tu nadalje razmotrival, je bila li to očitna kazen božja, ali je bil le slučaj, ker je tukaj svet tak, da se zemlja radi podzemeljskih voda pogosto seseda. To pa je gotovo, da je bil Skakljavec popolnoma ozdravljen svoje hude strasti in da je na smrtni postelji volil precejšnjo svoto svojega premoženja za olepsavo vaše podružnice.

Brezno so sicer sčasoma zasuli, tako da se še prav malo pozna, ali ime je pa ostalo do današnjega dne.

Pretnar.

nejših krogov nam sporočajo o velikih slovesnostih, ki so se vršile ta slavnostni dan. Tudi Slovenci, vedno zvesti rimskemu papežu, v tem osiru niso zaostali. Od raznih strani dobili smo poročila, kako spodbudno in lepo so se vršile slovesnosti papežu v čast. Na stotine in stotine kresov gorelo je po doleh in po gorah Leonu v slavo; napravile so se razsvetljave po mestih, trgih in vaseh; pokali so ta dan topiči, in neštete množice našega vernega naroda hitele so v svetišča Gospodova poslušat govore o te- ličinah Leona XIII. in zahvaljevat previdnost božjo, ki nam je za naše čase odločila v papeža ravno Leona XIII.

Ni moči prešteti molitev in prošn, ki so ta dan oblegale prestol božji za blagor sv. očeta in za prospeh sv. katoliške cerkve.

Cele množice vernih Slovencev pa so pristopile tudi k sv. obhajilu ter je darovale v ta preblagi namen.

Pri teh slovesnostih odlikovala se je vlasti prvo- stolnica slovenska bela Ljubljana. Tako krasne in tako splošne razsvetljave, kakor v soboto večer, že dolgo nismo videli v Ljubljani, in vse to so prebivalci storili iz last- nega nagiba, brez poziva.

Z Grada je bil prekrasen razgled čez mesto; kakor morje lučic bilo je ta večer v Ljubljani prižganih v pro- slavo „luči na nebu“, papeža Leona. Odlikovale so se v prvi vrsti cerkve pri Uršulinkah, šentpeterska, stolna, sv. Jakoba in trnovska; mnoge hiše odlikovale so se s krasnimi transparenti, s pomenljivimi napisi in s lepimi podobami sv. očeta, njegovega grba itd. V tem pogledu odlikoval se je deželni dvorec s krasno svezdo pred po- dabo papeževu nad vratmi in razne privatne hiše. Raz- svetljene so bile večinoma vse šole, posebno omenjamo poslopje c. kr. višje realke, pisarne raznih uradov itd. Sploh pa ni manjše nasteti vseh posameznostij, le reči mo

ramo: Ljubljane so kar tekmovali, kdo da bo ta večer lepše razsvetlil svoj dom v proslavo papežev.

V nedeljo bila je slovesna sv. maša v stolnici, katero so opravili prevzvišeni g. knezoškof. Navzoči so bili načelniki raznih oblastev civilnih in vojaških, vodja deželne vlade, Viktor baron Hein. fml. Schilhawsky, deželni glavar Oton Detela, župan Grasselli itd.

Tudi po vseh drugih cerkvah vršile so se dnevu primerne slovesnosti; vlasti je bila veličastna pontifikalna služba božja v krasni, s cveticami ozaljšani cerkvi svetega Jakoba. — Gimnaziji so imeli službo božjo s „Te Deum“ pri Uršulinkah in v Križankih.

Zvečer je napravila katoliška družba v rokodelskem domu slavnostni večer v proslavo svetega očeta. Dvorana je bila v ta namen po g. Mathianu krasno ortaljšana, na sredi je bila podoba Leona XIII., ob strani podoba cesarjeva.

Muziko so oskrbeli za ta večer gojenci iz Cecilijanske šole, vlasti je vzbudil mnogo priznanja in sočutja slepec. Petje so oskrbeli vrli gg. bogoslovci, peli so krasno vlasti pesem: „Tu es Petrus“.

Govore, zanimive in dovršene, oskrbeli so gospodje vodja Povše, ki je, opirajoč se na životopis Leonov, živahno opisoval njegove duševne vrline; dr. Vinko Gregorič je v lepi besedi razpravljal papežev in vlasti Leona XIII. skrb za Slovane, dr. Jan. Ev. Krek pa je pojasnoval navduševalno in prepričevalno socijalni pomen papeštva, ki je ideja, katera jedina družni in osrečuje človeštvo.

Po odpeti cesarski himni spregovorili so prevzvišeni g. knezoškof; vneli so navzoče za ljubezen in udanost papežu in cesarju, kot zastopnikoma od Boga jima izročene oblasti, duhovske in svetne. Spominjali so se posebe drunega napada na cesarja pred 40 leti ter sklenili z željo, naj nam Bog obrani očetovskega vladarja še mnoga, mnoga leta. — Po dovršenem vsporodu podelili so prevzvišeni navzočim blagoslov.

Tako se je tudi ta slavnost slovesno završila. Navzoči so bili med drugimi pri tej slovesnosti blagorodni gospod deželni glavar Oton Detela, deželnega sodišča predsednik Kočevar, državni pravdnik Pajk, dež. odborniki Murnik, dr. Papež, Vošnjak, gimnazijski vodja Senekovič in mnogo druge odlične gospode, duhovniške in svetne. Tudi iz okolice je prihitelo na slavnost nekaj udov katoliške družbe.

Dal Bog, da slovesnosti, ki se prirejajo v proslavo škofovega jubileja papeža Leona XIII., pomnože in utrdé vero v Kristusa in njegovega namestnika na zemlji — papeža, da družba človeška, iskajoč temeljev stalnemu svojemu obstanku, tem preje najde jedino varna in gotova tla na skali svetega Petra, ki je Kristus, naš Bog!

Slava Leonu, slava njegovim častilcem!

Misijoni.

Čudoviti so vspehi katoliških misijonarjev mej divjaki. Vsak, kdor hoče biti pravičen, mora reči, da so katoliški misijonarji najboljši odgojevatelji divjih ljudstev. Verski in gospodarski vpliv njihov se ne dá primerjati z

ubogimi, z večine po denarju pridobljenimi vspehi bogatih proteštanskih pridigarjev. Tam, kjer drugi ne zmorejo ničesar, zmaguje katoliški duhovnik ali katoliška redovnica. To vidimo sedanjí čas v Afriki. Eden najboljših poznavalcev Afrike pl. Wissmann je leta 1890. dné 6. julija priobčil v nemškem listu „Post“ nekaj svojih skušenj in mej drugim pravi: Katoliški misijoni imajo brez dvojbe prvo mesto med omikovalci Afrike, Za napredek črnih narodov so oni največ storili. Po njegovem mnenju so ti-le vzroki zato: 1. dolgoletna vaja; 2. velika skušenost; 3. uredba katoliške cerkve se mu zdi največji vzrok; 4. obred; 5. geslo: delaj in moli in ne narobe pri tako divjih narodih; 6. pričenjajo z otroci, ko jih veliko pokupijo iz sužnosti. — Holub v svoji drugi knjigi ravno to potrjuje. Zadnji list „Cath. Times“ pa priobčujejo spis učenega Bigelowa iz „Revue de Famille“, ki posebno popisuje, koliko so storili misijonarji na otoku Gvadelúpu. Vspehi so čudoviti. Zamorci, pred kratkim še vsi divji, so sedaj mirni, krotkega in lepega vedenja. Največji ponos jim je, da se smejo šteti mej katoličane. Otroško vdani svojim duhovnim očetom in ginljivo jih je slišati, kako govoré o svojem vrhovnem očetu, Leonu XIII.

Podobe iz življenja.

(Dalje.)

14. Iz sanj v življenje!

I.

Moj mladi prijatelj, jeden najboljših mojih znancev z Dunaja, Vinko Milič, pripovedoval mi je nekoč dogodbo svojega življenja. Ker mi je stvar jako ugajala, bodisi zavoljo tega, ker je prepletena z nekim čudnim prigradkom, bodisi zavoljo tega, ker je tako mična, a pri vsem tem jako poučna, sem se namenil čitatelje seznaniti z njo.

Vinko Milič je bil sin jako premožnih starišev, a že v zgodnji mladosti mu pobere neizprosna smrtna kosa ljubljena mu roditelja. Ko je Vinko dorastel, podedoval je po svojih umrlih stariših obilno premoženje petsto tisoč goldinarjev in s tem denarjem se je napotil v prestolico našega cesarstva, na Dunaj.

Vinko na Dunaj prišedši zašel je v družbo lahko-miselnih in zapravljivih veseljakov. Hodil je po veselicah, zapravljal denar in dobil naposled tako strast do kvar-tanja, da je počel v svoji slepi pameti igrati za velike svote.

Kmalu je lahko-miselni mladenič uvidel, da ga táko življenje tira v pogubo — a nemogoče se zdi ustaviti po strmem obronku hriba dereč plaz. Vinko niti pomislil ni, kaj bode potem, ko bode zapravlil imetek; on je brez pomisleka zapravljal in sipal denar na vse strani. Vinko Milič je v tem času potratil že na tisoče srebrnjakov od svoje dedščine. Segati je moral že precej globoko, pa to-lžil se je, da še ne bo tako kmalu usahnil zaklad. A prej, nego si je mislil mladi lahkoživec, potekel mu je denar. Ves pobit zbral je ostanke svojega ogromnega imetka, a na dno skrinje, kjer je imel poprej spravljen svoj denar, položil je nabit samokres. — Čemu živeti brez denarja?

Se enkrat poskusi svojo srečo pri igri. A ni mu bila več mila. Zadnji denar, ki ga je imel, zapravil je in sedaj mu je ostal v posestvu jedin — samokres. Sklenil je končati svoje življenje.

Uravnal je svoje poslednje stvari; prodal je vso pohišno opravo in nekatere druge vrednostne stvari, da je mogel poplačati manjše dolgove.

Pripravlja se na pot v bližnji log, kjer sklene slovo dati življenju.

Toda neka nagla misel ga zadrži, da se ne konča.

„O, jaz nespametnež, da nisem pomislil na svoj grob!“

Jezzen pristopi k oknu.

Zvunaj je dežilo, in voda je žuborela po cestnih jarkih odnašaje blato v vodotoč. „Kako, da sem na to pozabil, da bodem s tem blatom zmešan? Preskrbeti si moram popreje svoj grob.“

Strah je bilo lahkomišelnega mladeniča, da bi bil pokopan v navadno jamo za mrtvece. Dasiravno je bil v življenju brezskrben, popustila ga je sedaj prejšnja lahkomišelnost.

„Ne“, rekel je po daljšem premišljevanju, „tega ne trpim, da bi ljudje govorili po moji smrti, da še toliko nisem imel, da bi si omislil vsaj pošten grob.“

Od tega dne je Vinko Milič izginil in ni ga bilo več videti v velikem mestu.

II.

Nekoliko dnij potem ugledamo Vinka v pisarni pred železničnim predstojnikom. Ponujal se mu je v službo. Ker je znal dobro pisati in risati, bil je takoj vsprejet.

Ko bi ga ne navdajala ona trdna in neomahljiva misel, oskrbeti si potrebnega denarja za nakup groba, gotovo ne bi nikdar prenašal vseh teh težav in nadlog.

Kakor je preje mladi lahkoživec denar trosil in razsipaval na vse strani, tako skrbno ga je sedaj zbiral in stiskal, kajti spoznal je njegovo ceno. In kadar si je na koncu vsakega tedna prihranil po deset goldinarjev, mislil si je: „Doba mojega trpljenja se mi je zopet skrajšala.“ In s kako skrbnostjo je Vinko Milič opravljal svoj posel! Zjutraj je prvi prišel v pisarno in zvečer je zadnji izšel iz nje. In kdo bi mislil, da se Milič tako zelo trudi edino le zato, da bi si čim preje preskrbel lasten grob?

Konečno je vendar spravil toliko denarja skupaj, da si je mogel kupiti kosce zemlje na pokopališču; in bil je vesel, ko je pomislil, da mu ta kosce zemlje obeta konec njegovih muk in da bode tu počival in v miru spaval smrtno spanje. Ko nekega dne z veseljem ogleduje svoj bodoči grob, spomni se, da manjka še nagrobnega kamena. Zaradi tega se je še z večjo marljivostjo poprijel svoje službe.

Železnični predstojnik res vesel, da ima tako marljivega človeka v svoji službi, povikšal mu je plačo ter ga potem še nadaril za njegovo izredno pridnost. Seveda je ta dobrotljivi gospod mislil s tem mladega moža spodbuditi še k večji pridnosti, a je nevedé le pripomogel, da se tem preje konča.

Vinko je hodil sedaj vesel po dvakrat na teden na pokopališče ogledovat svoj grob. V zemljo pri grobu zasadil je vrbo žalostinko, zraven nje je pa ukazal postaviti okusno izklesan spomenik, katerega je plačeval v gotovih obrokih.

Kmalu je potekel čas, in Vinko je izplačal zadnji obrok. Njegov grob je stal na pokopališču gotov. Vinko je spoznal, primerjajoč svoje prejšnje razuzdano življenje s sedanjim, da je zadnje mnogo lepše in uzornejše. Sedaj je imel lasten grob, v katerem bi bil lahko brez skrbi pokopan. Sedaj prišel je tanj čas zadovoljne ločitve.

III.

Večkrat na svojih jutranjih pohodih na pokopališče srečaval je mlado, v črno obleko oblečeno dekle; pogosto krat jo je videl, kako se je solzila ob priprostem, s mnogovrstnimi cveticami posajenem grobu.

Ko Vinko nekega jutra po svoji navadi pride zopet na pokopališče, ponudi mu gospodičina, videča, da je Vinkov grob prazen, nekaj krasnih cvetic. Vinko bode ustreči dekličini prošnji, jih ves radosten zasadi na svoj grob.

„Ali že greste od tod?“ vprašala je deklica Vinka, ko se je ta odpravljal, da bi odšel. „Ali se morete ločiti od tega kraja tako z lahka? Za kom pa žalujete?“

„Jaz? — Za nikomer“, odvrne Vinko, in kri mu zalije lice. Sram ga je bilo.

„Čemu tedaj sém hodite, ako ne počiva tukaj ne mati, ne sestra, ne brat, skratka nihče izmed vaših dragih?“ nadaljevala je ona.

„Da, nihče ne počiva tu notri.“

„Čemu je tedaj ta grob tu?“

„Naveličan življenja narediti sem si ga dal za se. In v kratkem ...“

„Kaj? — Za-se? V kratkem?“ zaklicala je gospodičina, ko je spoznala, kaj da meni, „to je zlobno, to je pregrešno!“

„Kakor hočete gospodičina, jaz se ne morem več sprijazniti z življenjem. Nekdaj, ko sem bil bogat, tedaj smo živeli, a kaj hoče na svetu človek brez denarja. Vendar se pa nisem mogel sprijateljiti z mislijo, da bi bil po smrti z ljudmi vsake baže vred pokopan. Zato sem si prislužil toliko, da sem si kupil ta grob!“

„Vrnite mi moje cvetlice!“ reče deklica nato ter užaljena pogleda Miliča.

„Preveč me prezirate, gospodičina!“ pravi Vinko.

„Kaj bi vas prezirala? Ali pomislite, ni-li to, naveličati se življenja, največja malodušnost, bojazljivost? Nihil največji greh jemati si življenje, kateremu je Bog jedini gospodar. Sploh pa se meni jako čudno zdi, kako bi bilo to mogoče, da bi se vi, tako mlad mož, mogli naveličati življenja. Bili ste nekdanj bogat gospod, no, potrudite se sedaj, da postanete zopet, ako vam je na tem toliko ležalo. — Sploh pa denar ne dela človeka srečnega. Glejte mene. Revna sem, nedavno so mi zagrebli tukaj v zemljo blago mater, ki so meni v oskrb izročili dva nedorasta brata. Za nju delam in se trudim noč in dan, in kadar mi je

najhuje, prihitim tu sem na grob, da materi v grobu in Bogu v nebesih potožim revo ubogih sirot ... In poto-
lašena, okrepčana se vračam domov. In ko zagledam doma
svoja brata priproste a čedno oblečena, polnih rudečih
lic, kako oba lepo molita in se pridno učita, tedaj čutim,
da ne živim zastonj, da ima tudi življenje reveža prelep
namen, ako človek spolnuje svoje dolžnosti. — Seveda v
razkošji, pri igri ni iskati človeka namena in sreče! ...

Vinko je pazno poslušal zgovorno deklico in vračal
se je pobitega srea domov. A te besede so mu segle do
srca. Sprevedal je, spoznal namen življenja. In nekaj
dnij pozneje položili so v novi grob Vinkov umrlo mater
mlade gospodičine, ki mu je pojasnila s svojim vzgledom
namen človekov.

Z mlado znanko pa se je Vinko kmalu na to poročil
in postal je oče njenim nedoraslim sirotam. Imel je dela
polne roke, igro je opustil, postal je v resnici srečen. S
trdim delom je služil vsakdanji kruh sebi in svojim, a ni
omagal; prepričal se je namreč, da pridne roke so boljše
bogastvo ko zlate goré.

IV.

Nekega dne sešel se je nenadoma z jednim izmed
bivših svojih zapravljivih prijateljev.

„Dragi moj! kaj se je pa z vami zgodilo? Že več kot
štiri leta iščem vas. Vsaj menda vendar sedaj veste, kako
smo vas o neki priliki obigrali za 25 tisoč goldinarjev.
Dogovorjeni smo bili in vi ste se nam vsedli na limanice.
— Sedaj hočem poravnati to veliko krivico.“

„Jaz nisem vedel za to in tudi sedaj ničesar ne
zahtevam od Vas.“ „Nisem mislil, da mi boste kedaj
vrniti zamogli.“

„A jaz sem veliko svoto podedoval, prijatelj, postal
sem zopet pošten človek in hočem vam svoj dolg pošteno
poplačati. Prosim, le povejte, kam naj denar prinesem?“

In še tisti večer prejel je Vinko Milič 25.000 gld.
Ves vesel reče svoji ženi: Nà, tu imaš denar, pa si kupi
majhno hišico z vrtom ter nekaj zemlje, da se bodo mogli
otroci po nji razveseljevati ... Jaz ne maram od tega
denarja ničesar za se obdržati, da zopet na staro pot ne
zabredem.“

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Pomlajevanje sadnega drevja. Sadno drevje,
katero je začelo zgodaj (še mlado) in pogosto sad roditi,
onemore kmalu in se postara. Opešano in postarano pa
ne cvetè in ne rodi več in, če se mu ne pomaga, pre-
zgodaj pogine. Tako opešano drevo razvija le še nepopolno
listje in prav pičlo neznatnega lesa; slednjič tudi razvoj
novega lesa popolno izostane in se prično veje sušiti ob
svojih koncih. Zai, da se po domovini tako opešanega in
onemoglega sadnega drevja po sadovnjakih le preveč na-
haja. Da se tako drevje pri življenju ohrani in vsaj de-
lom svojo navadno starost dočaka, treba je je obnoviti.
Za to opravilo je sedaj, ko druga kmetska dela še miru-
jejo, najugodnejši čas. Torej domači sadjerejci, osobito pa
v sadjarstvu izurjeni dečki ponavljajavnih šol: drevesno ža-
gico, škarje in nož v roke, ter veselo in krepko na pre-
koristno delo. Odstranite pravilno vašemu onemoglemu in
ostarelemu sadnemu drevju vse suhe, pregoste in preple-
tajoče se veje v vrhah njegovih, ter mu ostale ob svojih
koncih pravilno (do 1 m, in če treba, tudi več) skrajšajte.
Da ne bode novi poganjki prebujno rastli in se les v njih
ob jeseni za mrzlo zimo premalo utrdil, naj se pusti na
obnavljajočem se drevesu par starih stranskih vej neokraj-
šanih, kateri obnovite se še-le drugo leto.

Takemu drevesu naj se mah in stara rapava lubad
s strguljo dobro ostroji; ta ostrgani drobiž pa, v katerem
se nahaja veliko škodljivega mrčesa in zalege njegove,
skupaj pospravi in sežge.

Velike rane pri obnovljevanju napravljene naj se
gladko porežejo in s premogovim katranom namažejo, kar
brani prav dobro pred razpoklinami in trohljivostjo; take
rane, ko je drevo zopet dobilo nove moči, se v teku let
lepo zarastó. Kdor bi utegnil biti temu neveren Tomaž,

naj le sam poskusi in prepričal se bode v svojo korist in
na svojo radost o istinitosti povedanega.

Takemu obnovljenemu drevesu treba je v drugi po-
mladi gladko odstraniti vse nepotrebne vodene stranske
poganjke in pustiti le one krepke obkonečne, kateri so v
razvoj nove drevesne krone potrebni.

Tretje leto po obnovljenju pričenja praviloma tako
drevo zopet cveteti in sad roditi; sad ta je lep, popolno
razvit in se z onim prejšnjega starega opešanega drevesa
gledé vrednosti prav nič primerjati ne more. Seve, da
mora biti drevo dobre sorte; če je pa sorta slaba, naj se
pa tako drevo precepi s cepiči zlahtne vrste. O tem pa
morda o svojem času kaj več.

Razredjevanje kron sadnemu drevju. V drenju
se nobena stvar dobro ne počuti. Premajhna skleda jedi
obilni družini ne zadostuje. Tudi sadno drevo ima v zemlji
le toliko korenin, da morejo deblu, listju, cvetu, sadu in
le primernemu številu vej v kroni zadostne hrane dova-
jati. Ako je drevesni vrh pregosto z vejami preprežen,
primanjkuje vsem delom drevesa potrebne hrane; tako
drevo kmalu ostari in opeša, ter ne daje sadjarju nobe-
nega dobička.

Zato je pa treba drevju, katero je sicer na videz
lepo, zdravo in čedno razraščeno, v teku vsakega tretjega
leta krono razrediti. Pri tem naj se odstranijo v vrhu vse
notranje križajoče se (pregoste) veje, to je, ki se drgnejo
druga ob drugo, magari če bi bile na oko še tako lepe
videti; tako morajo se odvreči tudi vsi obdebni poga-
njki, kateri drevesu na kvar drugih delov njegovih le po-
trebno hrano uničujejo. Ni na tem, da se na drevesu pri-
dela le množina pičlo razvitega sadja, torej ogromno šte-
vilo drobiža — mali kup sadja, ki ne velja za prodaj, a

doma le malo odvrže, nego na tem je, da je število pošteno razvitih plodov sicer manjše, a kup velik, ter se plod lahko in dobro proda; če se pa sad za dom porabi, tudi veliko zaleže!

Krepko sadno drevje, pravilno in o pravem času v kronah svojih razrejavano, rastlo bode ti lepo in čvrsto, rodilo brez posebne nesreče obilo in bogato ter se ne bode z lepa postaralo in obnemoglo, če mu ob rodovitnih letih privoščiš tudi malo potrebne hrane v podobi primerne gnojila. Tako oskrbovano rodno drevje dočaka tudi — brez posebnih nesreč — svojo pravo normalno visoko starost.

Če bi bili v tem obziru domači sadjerejci malo bolj vestni in brižni, koliko lepega sadnega drevja bilo bi po njihovih vrtih več, nego ga je tako!

Pokvekam sadnega drevja, kakoršne se, žal! tu in tam le prepogosto vidijo, krivi so domači sadjerejci, izvzemši naravne sile, sami. — Naj bi bili v tem vsaj čitatelji „Domoljubovi“ v prihodnje bolj natančni; veliko bi se že samo po teh gledé sadnega drevja zboljšalo.

Suho listje na drevju, katero je na njem čez zimo ostalo, naj se skoraj obere, oziroma kar na njem z gosenčjo bakljo popali; v tem listju prezimijo male gosenice glogovega belina, katere so med vsem mrčesjem najhujše sovražnice in škodljivke dobrim sadnim letinam.

Našt plotovi. Pomlad se bliža in ko bode solnce spravilo sneg z njiv, bode šel kmetič najprej pogledat, kako je s plotovi. Koliko bode našel polomljenega, koliko gnjilega! Marsikateri kol bode treba zabiti v zemljo, marsikatero ranto prinesiti, da bode zopet tolikanj potreben plot popravljen. O koliko lesa gre v plotove in koliko dela je z njimi vsako leto! Da bi začeli vendar naši kmetje jedenkrat zasajati živo mejo! Koliko lesa in koliko dela bi si prihranili! Za živo mejo je najboljši trn. Da bode pa zasajevanje žive meje uspešno, je treba zemljo, kjer naj raste živa meja, prekopati vsaj 70 cm (2 črevlja) globoko in ravno toliko široko. Najboljše je prekopavati v jeseni, zamore se pa to delo vršiti tudi zgodaj spomladi, koj, ko sneg skupni. Ko se prekopana zemlja nekoliko vleže, posaditi se morajo sadike belega trnja po 85 cm (1 čevlj) vsak sebi. Take sadike se dobé pri Klenertu v Gradcu (za 2 gl. 100 sadik.) Marsikje se pa lahko nakopljejo po pašnikih. Gledati je, da imajo dobre koreenice. Vsajene ne smejo biti bolj globoko, nego so prej rastle. Pred saditvijo naj se vrhovi močno prirežejo, da bodo stebelca k večjemu 10 cm (3 palce) gledala iz zemlje. Prva leta je dobro sadike pleti in okopavati, da lepše rasto. Potem je pa treba nepotrebne veje striči, da se da plotu lepa oblika. V petih letih bode plot že zadosti visok. Vsako leto bode potem bolj trden in bolj

gost, dostikrat postane tako gost, da se niti zajec ne more skozi preriniti. In koliko stane tak plot? Računajmo! Za jeden meter se rabijo 3 sadike znaša 6 kr. Prekopavanje zemlje za vsak meter na dolgost 4 kr. Saditev pletar in okopavanje 2 kr. Toraj 12 kr. stane 1 meter takega plota. In to je računeno zelo visoko. Sedaj pa preračunaj, koliko so vredni koli in drugi les, ki ga rabiš navadno za plotove. In taki plotovi trpe k večjemu 3 leta. Trujsi pa več nego 100 let, ako ga le nekoliko oskrbuješ.

Se cenejši plot si zaredimo, ako potaknemo v zemljo vrbovih količev. Ti vrbovi količi naj bodo po 30 cm. dolgi in jeden od drugega naj bodo vsajeni 10—15 cm. Priuiniti pa je treba take količe tako globoko v zemljo, da gleda samo jedno oko iz zemlje. Seveda je treba paziti, da se plevel ne zaraste, da trava ne zamori mladih poganjkov. V treh letih postanejo ti poganjki debeli kakor kol. Seveda se mora tak plot vedno obrezavati, da se preveč ne razraste. Tak plot donša tudi mnogo korist, kajti na njem dobimo vsako leto mnogo šibic, ki se rabijo pri pletenju jerbases. Kdor bode poskušal zasaditi tak vrbov plot, naj le prekoplje poprej zemljo, kakor za trnje, kajti če bi vrbove količe sadil kar v travo, bode trava vse poganjke zamorila, tako da nikoli ne bode spleten. Vrbovih količev dobiš, ako narežeš močnih vrb sedaj, predno so še muzevne in jih razrežeš na kosčke po 3 m. t. j. 1 čevlj dolge. Ako je zemlja dobro prekopana, se dajo taki količi z lahko prav do konca potisniti v zemljo.

Nenavadna šola. V Švici so napravili šole, v katerih učé mladeniče loviti in pokončevati miši, podgane, krte itd. V tej šoli se natančno podučuje, kakšne lukaje delajo miši, kakšne podgane, in kakšne krte. Kake se učencem, kako naj se nastavljajo pasti, sanjke itd. V tako šolo pa ni treba dalje hoditi, kakor šest dni.

Ob zadnjem hudem mrazu je stalo na Dunaji *jedno jajce* 8 do 10 kr. Tudi v Ljubljani so prodajali jajca po 5 kr. jedno.

Marsikatero *kokošt jajca jedó*. Da se jim to zabrani, naj se jajce skozi majhno luknjico popolnoma izprazni. V jajce se sedaj nabaše ženofo in popra ter luknjica zamaši. Tako jajce naj se dá kokoši. Takoj se bode lotila jajca, toda ko bode okusila oster duh ženofov, bode kmalu nehala. Tako se naredi nekaj dni, in kokoši bode prešla vsa slast po jajcih.

Kmetijska družba bode oddajala letos svojim udom čisto seme od nemške detelje po 83 kr. 1 kg. čisto seme od domače (štajerske) detelje po 75 kr. 1 kg. 50 kg. izvrstnega krompirja „oneida“ bode pa veljalo 3 gl. 75 kr.

Razne novice.

(Udanostne izjave) poslale so prevzvišenemu gospodu knezoškofu ljubljanskemu z novega zopet naslednje občine oziroma podobčine: Bled, Dolenja Vas pri Ribnici, Nemška Vas pri Ribnici, Polanik pri Litiji, Ra-

kitnica pri Dolenji Vasi, Suhor pri Metliki, Trzin pri Mengšu, Velike Lipljene na Dolenjskem, Zaplana pri Vrhniki in sarna občina pri Sv. Trojici Kraljih na Vrhu, ter vasi Breže in Jurjevica

pri Ribnici. — Dalje poslal je udanostno izjavo trg Vipava skupno z Gradiščem in Zemono, podpisano z 203 podpisi vrlih vipavskih zavednih katoličanov. Novoizvoljeni občinski zastop v Boštanj pa je v svoji prvi seji imenoval prevzvišenega častnim občanom ter jim ta sklep sporočil brzojavnim potom. Biseru Kranjske, krasnemu Bledu, podajajočemu roko solnčni Vipavi, vinoredni Dolenjski in Beli Krajini ter vrhim katoliško-zavednim možem vsepovsodi — čast in slava!

(Občinska volitev.) Iz Slavine so nam poročali: Dne 8. febr. je bila volitev občinskega predstojništva za slavinsko občino. Izvoljeni so bili: Zupanom Anton Križaj iz Oreška; svetovalci pa Franjo Dekleva iz Slavine, Jakob Kristan iz Oreška, Janez Klemenec iz Rakitnika in Janez Kalister iz Koč.

(Iz Vrhnike.) Petdesetletnica sv. očeta se je pri nas slovesno praznovala. Razven od škofijstva priporočene tridnevnice je imela šolska mladina v soboto prosto in se je udeležila skupno sv. maše. Zvečer pa je bila lepa razsvetljava po trgu in okolici in kresovi so goreli na gričku sv. Trojice in nad Močilnikom.

(Umrli) je 18. febr. nagle smrti v Trstu, kamor je šel po opravkih, gosp. Tomaž Javornik, posestnik, strojarski mojster in ključar farne cerkve sv. Pavla na Vrhniki. Bil je zaveden katoličan, naročnik in zvest bralec „Slovencev“, in še par dni pred smrtjo je prebiral pazljivo zadnji pastirski list svojega škofa. Počivaj v miru!

(Umrli) je dne 26. pr. m., ob 1/3. uri popoldne g. Janez Knez, župan, ravnatelj posojilnice ljubljanske okolice in posestnik v Spodnji Šiški. N. v m. p.

(Volitev.) Pri občinski volitvi v Oselici je bil 20. febr. izvoljen županom Andrej Telban iz Nove Oselice, svetovalci Martin Kristan iz Leskovece, Jakob Pagon iz Nove Oselice in Urban Kumer iz Stare Oselice. V odbor so voljeni z večino glasov tudi trije duhovniki, namreč iz Leskovece, Nove in Stare Oselice. Volilci smo s tem pokazali, da smo vneti za svoje duhovnike in da imamo zaupanje do njih.

(Spreobrnjenje v Lurdu.) Neki holandski protestant je v Lurdu prestopil v katoliško cerkev ter je za ondašnje cerkve daroval tri milijone frankov. Obljubil je tudi, da bode vse znamenitejšje knjige, ki popisujejo lurško svetišče, dal prevesti v vse svetovne jezike, med njimi tudi napovedani roman „Zole“, ako ne bode nasprotoval katoliškim resnicam.

(Iz Berovnice) dne 22. februarja. Sprejmi, vrli „Domoljub“, nekaj kratkih vstic v svoje cenjene prostore iz naše prijazne doline. „Domoljub“ je tudi pri nas vzlasti od novega leta sem dobil precej novih naročnikov, večina samih vrlih kmečkih mladeničev. — Papeževa slovesnost se je pri nas vršila jako lepo, namreč dne 16., 17., 18. in 19. februarja na občo zadovoljnost faranov. — Tukajšnji občinski odbor je sklenil v svoji seji, da morajo biti vse krčme in prodajalnice vsako nedeljo in praznik mej službo božjo zaprte. To je pa že nekaj vredno. — Naj še omenim, da vreme imamo sedaj kaj lepo; snega že nimamo nič. Ako tako ostane, se bodo kmetovalci kmalu začeli gibati po polju.

(Iz Radovljice.) Petdesetletnica papeževa se je i pri nas slovesno obhajala. V soboto 18. febr. zvečer so naši meščani na poziv blag. g. župana Robleka krasno razsvetlili svoje hiše. V nedeljo 19. febr. je bila slovesna sv. maša z asistenco, h kateri so prišli skupno gg. uradniki c. kr. glavarstva, c. kr. sodnije, c. kr. davkarije, mestno starešinstvo in obilo vernega ljudstva. Tudi šolska mladina se je udeležila te slovesnosti s šolsko zastavo v spremstvu gg. učiteljev.

(V uršulinskem samostanu v Škofji Loki) je dne 18. febr. umrla č. sestra Vincencija Mohar, 46 let stara. V Stari Loki l. 1846. rojena, je bila kot „Jakobčeva Micika“ od vseh zelo spoštovana. Po smrti dobrih staršev je leta 1886 vstopila v samostan, kjer je oskrbovala gospodinjstvo kot vzgled skromne in postrežljive redovnice. R. I. P.!

(Strašni potres) je razdjal mali grški otok Zante. Za šest mesecev so na otoku opažali male potrese, kateri niso povzročili nikake škode. Dne 31. januarja ob 1/6. uri se je pa zemlja tako močno stresla, da se je razrušilo veliko hiš in da so prebivalci prestrašeni zbežali na prosto. Temu sta sledila še dva hujša potresa dne 1. in 2. febr., katera sta podrla vse, kar je še po prvem ostalo. Spodnji del mesta Zante pa je popolnoma v razvalinah, mnogo vasi je razsutih, tako da 26.000 ljudij nima strehe. Vsa trgovina je prenehala. Grška vlada je takoj poslala vojno ladijo z denarjem, živežem in šotori. — Naš presvetli cesar je ponesrečenim daroval 10.000 frankov. Dne 8. febr. se je potres zopet ponovil. Nad 3000 hiš je sedaj podrtih, na mnogokaterih krajih se odpira zemlja ter požira vasi s prebivalci vred. Strah in revščina sta nepopisljiva. Ljudje umirajo za lakotjo. Grški listi pišejo, da taka nesreča še ni zadela njihovega kraljestva.

(Papeževa slavnost) so prelepo slavili bogoslovci v Ljubljani, v Mariboru in v Gorici. — Deželni glavar Otton Detela je v imenu dežele Kranjske prosil prevzvišenega kneza in škofa, naj sv. Očetu sporoči vdanost in ljubezen prebivalcev do sv. Očeta. Enako so prosili gospodje, ki izvršujejo sklepe I. slov. katoliškega shoda v njih imenu je pri škofu govoril dr. Fr. Papež. — Domžalska občina je praznovala papežovo slavnost s krasno razsvetljavo; iz Goričice se je naštelo blizo 60 kresov po kamniških hribih. Lepe slavnosti papežu v čast so se vršile v Radovljici, Škofjiloki, Kranju, na Bledu, v Bohinju, na Vrhniki, v Mokronogu, Stariloki, v Novem Mestu, v Idriji, Spodnji Idriji, na Jesenicah, v Zelnikih, v St. Petru, v Polju, v Smarji pod Ljubljano, v Kamnigoric, pri Sv. Gregorji in drugod. Zal nam je, da zaradi tesnega prostora ne moremo obširnejše popisati teh slavnostij po raznih krajih. Bog vtruj tudi v prihodnje med našim ljudstvom katoliško zavest, ki se je tudi ob tej priliki tako lepo pokazala.

(Na Dóbravi blizo Skomarja) pri Konjicah se je Mariji Jančič-Mumelj zblodila pamet. Sirota je blaznela že skoro skoz celo leto. Nedavno si je pa nesrečnica v blaznosti zasadila nož v trebuh in si tako privabila smrt, katera bi 63 let staro in v bolniški postelji že ležečo žensko itak lahko našla.

(Na Dobrni) je umrla gospa Marija Kaiser. V toplici je službo „badmajstarice“ opravljala okoli 30 let. Zadnji dve leti je dobivala pokojnino iz deželne blagajnice, ker je toplica lastnina dežele Štajarsko. Vsled svoje službe je starica bila znana po širokejši Avstriji in zvenaj iste, odkoder so pač ljudje prihajali v toplice na Dobrni.

(General in rožni venec.) Avstrijski general grof Huyn je pri vsaki priložnosti očitno kazal svojo katoliško zavest. Ko so pri neki vizitaciji, katerej je imenovan general prisostoval, v telečnjaku nekega vojaka dobili rožnivenec, so se častniki zaničljivo posmehovali. „Kaj se smejate gospodje?“ vpraša general. „Glejte, pokazavši jim svoj rožnivenec, tudi jaz ga vedno seboj nosim. — Posnemanja vreden vzgled!

(Koruzna 100 kilo) velja po mestih: Celje 6 gld. 12 kr., Ormož 4 gld. 50 kr., Gradec 5 gld. 15 kr., Celovec 6 gld. 30 kr., Budapešt 4 gld. 75 kr., Dunaj 5 gld. 35 kr.

(Tržna cena v Mariboru.) Pšenica 5 gld. 60 kr., ječmen 3 gld. 80 kr. do 4 gld. 20 kr., oves 2 gld. 70 kr. do 90 kr., koruzna 4 gld. 30. do 50 kr., proso 4 gld. 10 do 50 kr., hajdina 5 gld. 10 do 50 kr., rižol 4 gld. 80 kr. po 5 gld. 80 kr., vse po hekt. litru; kilo graha 24 do 26 kr., leče 18 do 36 kr., rižola 10 do 12 kr., krompirja 3 do 4 kr., čebula 12 do 13 kr., česneka 28 do 30 kr., putra 1 gld. do 1 gld. 25 kr., liter mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr., pšena hajdinskega 15 do 17 kr., prosenega 10 do 12 kr., ječmenega 10 do 12 kr., slama lepa 2 gld. 20 do 60 kr., slama za krmo 1 gld. 70 do 80 kr., za steljo 1 gld. 45 do 55 kr.

(Oves 100 kilo) velja po mestih: Celje 7 gld., Ormož 5 gld., Gradec 6 gld. 75 kr., Celovec 6 gld. 54 kr., Budapešt 5 gld. 85 kr., Praga 6 gld. 70. kr., Dunaj 5 gld. 25 kr.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 16. marca 1893 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani

dne 25. februarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	8 50	Špeh poveljen, kgr.	— 64
Reš.	7 —	Surovo maslo,	— 78
Ječmen,	5 50	Jajce, jedno	— 2
Oves,	6 15	Mleko, liter	— 10
Ajda,	8 75	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	5 50	Teladje	— 56
Koruzna,	5 50	Svinjsko	— 60
Krompir,	3 20	Koštrunovo	— 40
Leča, hekt.	13 —	Pšaneec	— 55
Grah,	13 —	Golob	— 22
Rižol,	9 —	Seno, 100 kgr.	2 67
Maalo, kgr.	— 06	Slama,	2 32
Maat,	— 66	Drva trda, 4 kub. mtr.	7 —
Špeh svet,	— 56	„ mehka,	5 —

Loterijske srečke.

Dunaj 25. februarja:	75,	84,	55,	11,	5.
Gradec 25. februarja:	82,	56,	40,	85,	18.
Lince 18. februarja:	87,	47,	76,	46,	15.
Trst 18. februarja:	64,	25,	79,	3,	70.

Jermena za stroje

iz najboljšega jedrnatega usnja, vsake širokosti, dolgoti in debelosti, da se iz njih lahko izdelajo, vsake širokosti, dolgoti in debelosti, da se iz njih lahko izdelajo, vsake širokosti, dolgoti in debelosti, da se iz njih lahko izdelajo.

Jermenje 24 (6-1)

za šivali, vezati, za cepce, gajžle in blače po čuda nizki ceni izdelajo in priporočajo.

Anton Kosir,

Ceniki se franko razpošiljajo.

Kolodvorske ulice št. 24, v Ljubljani poleg južnega kolodvora.

Zal. A. Solbring, Lipsija, Novomesto.

Nadrt in obdelava C. Opitza.

Enajst edelkev, obsejajoči:

I. Nemčija — II. Avstro-Ogersko — III. Švicarstvo — IV. Francija — V. Italija — VI. Belgija in Holandija — VII. Srednja in Norveška — VIII. Danija — IX. Vel. Britanija — X. Španija in Portugal. — XI. Rusija in sosednje podomavne države. 78 št. Repetice v 24 urah. 4. 60 kr. Društvo v vsaki knjižnici.

Prostovoljna prodaja posestva,

obsegajoče dobro urejen mlin, petero tečaji in pohištvo, dalje žaga in kakih 14 oralov zemljišč.

Pogoji in cena poizve se pri posestniku v Molnau št. 34 na Gorenjskem. 15 (2-1)

Otvoritev krojaške obrti.

Prečastiti duhovščini in sl. občinstvu usojam se podpisani vljudno javljati, da sem otvoril v Ljubljani, v Selenburgovi ulici št. 1

krojaški obrt

ter se priporočam v blagohotna mnoga naročila. Imam v zalogi vsakovrstno trpežno blago, ter izdelujem obleko po najnovejšem ali sploh poljubnem kroju po najnižji ceni.

Velepošтовanem

Franc Železnikar,

126 (5-1)

krojač,

v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 1.

Prodaja hiše in zemljišč

Iz preste roke se proda v najlepšem kraju v Malem Mezgoju

dobro ohranjena hiša

z gospodarskim poslopjem in kozolcem, poleg tega polovico zemljišč (pol grunta) obstoječe iz njiv, gozda in travnika, skupaj blizu 100 oralov sveta, nadalje gospodarsko orodje, vozovi in živina. — Tudi na prodaj četrti zemljišča, obsegajoče 7 oralov, ki je nekdanj splošno k temu posestvu. — Več o tem se pozve pri lastniku v Malem Mengešu h.-št. 40. 27 (3-1)

Maloposredstvo na prodaj

obstoječe iz hiše, hleva, pčda, kleti in kezoica, vse novo postavljeno, dvanajst mernikov posetve, nekoliko travnikov, vsake baže adnega drevja, lepega vinograda nad hišo, nekoliko gozda in pašnika za govejo živino in drobnico. Posedstvo je oddaljeno uro hodat od zagorske in trboveljske rudarije.

Vse prodajo ceno posetnik Janex Guna v Pološki vasi št. 46, obta Zagorje ob Savi.

26 (3-1)

Henrik Zadnikar

pasar in srebrar

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17

se priporoča velečastitej duhovščini v napravo in popravo vsakovrstne

cerkvene posode

iz bronu in srebra v poljubnih slogih s zagotovilom trajnega, dobrega dela in najnižje cene.

Napravlja na beljo cerkvena dela za plačilo na obroke.

Sprejema stare reči v prenovljenja, t. j. v posrebenje in pozlačenje.

76 24-9

V zalogi ima vedno različne cerkvene posode, stotake tudi strelovođe.

zadnja cena

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5.

Zaloga vsake baže

gvantnega blaga za moške in ženske

72 9-1

kakor tudi vse vrste koe. kovtre, srajce, jope, nogovice, svillene in calgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena.

14 (3-3)

!! Mošt !!

Kdor želi prirediti za domačo porabo dober, okusen mošt, obrne naj se do trdke Ivan Sajevic, Gradec, Murplatz št. 1, katera mu pripravi vse priprave na cel polovnjak mošta z navodilom vred za le 5 gld. 50 kr. — Naročila izvršuje točno proti poštne povzetju.

Podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

prireja lekaralčar Julij Herbabny na Dunaju.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočani prsni sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pēt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prilavajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenice Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovničnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imeni, s so vendar posvajati sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto-kislega apneno-železnega sirupa. Zahieta naj se torej vselej izrečno Herbabnyjev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je sraven stojič oblastveno protokollirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti s družimi pretvezami, da bi kupili kako ponaredbo!

473 20—11 83 6-7

Oserdnja raspokiljalnica za provinije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBANY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Predaja ga gospodje lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piceoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmied, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodam, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar. F. Predam, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celoveu: W. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novemestu: A. pl. Sladovica; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Crnomlju: J. Blažek; v Velikovu: J. Jobst; v Wolfsebergu: J. Huth.

Pri zlatem drž. Jabolku.

J. PSERHOFER

Zum goldenen Reichsapfel. 11 (12 4)

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **universalne kroglice** imenovane, so staro znano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri ne-frankovanej pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštne prosto pošiljati: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne more odposlati.) — Prosi se, da se zahteva izrečno **Pserhoferja kri čistilne kroglice** in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski pečat J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr. — **Trpotčev sok**, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr. — **Ameriška maža za protin**, 1 gld. 20 kr. — **Prašek proti potenju nog**, škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr. — **Balzam za gušo**, 1 flakon 40 kr., s frank. pošilj. 65 kr. — **Zdravilna esenca (Praške kapljice)**, proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr. — **Angleški čudezni balzam**, 1 steklenica 50 kr. — **Pijakarski prašek**, proti kašlju št. 1 škatlja 35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr. — **Tannochin-pomača**, J. Pserhoferja, najbolje sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld. — **Univerzalni obliž**, prof. Steudel-a, sredstvo primerne rana, oteklina itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošilj. 76 kr. — **Univerzalna čistilna sol** A. W. Bullrich-a. Domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vse predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preakrb. — **Pošiljate po pošti** vrste se najhitreje proti predpošiljavi zneska, velja pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštne nakaznici), je poština dosti nižja, nego pri pošiljavi s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri G. Piceoli-ju.

Anton Kersnič, 10-5
ključavničar v Hrovčah pri Ribnici,
se priporoča predst. duhovščini in št. občinstvu za naravno dobro in trpežnih št. duhovščini (spasberdov), ključ za vsakovrstne stavbe, za popravo vsake baže strojev za kmetijstvo in živanje, in turnskih ur, napravo zbirnic (vag). Popravi tudi stare prelahke uteže. Irske me grebna omrežja (Grabgitter) po načrtih, in razna vrstena v to stroko spadajoča dela v poljubnih slogih. Cene se nize, delo ukusno.

